

Klassificeringsverksamheten 2004

1. Kontrollredovisning

Statens jordbruksverks klassificeringsgrupp ansvarar för delar av systemet för klassificering av slaktkroppar. Jordbruksverket ger ut detaljregler, kontrollerar hela systemet och certifierar slakteriernas klassificerare. Under året har Anders Eriksson, Håkan Jonsson (samordnare), Göran Larsson och Göte Säll (75 %), ingått i klassificeringsgruppen.

2. Kontrollverksamheten

Målsättningen för kontrollarbetet är att förutom att uppfylla de kontrollkrav som EU ställer upprätthålla ett klassificeringssystem som ger ett korrekt underlag för handel med slaktkroppar och avräkning till djurleverantörerna för slaktkroppar från djur slaktade vid alla landets kontrollslakterier. Alla i gruppen utför kontroller, deltar i utbildning av klassificerare och informerar berörda parter som t.ex. lantbrukare och styckningsfirmor om systemet.

3. Reglering

3.1 Kontrollkrav

Regelverket består av EU-förordningar, för nöt EEG 1208/81, för gris EEG 3220/84 och för får EEG 2137/92 samt svensk lag 1956:413 om klassificering av kött och SJVFS 1998:127 (senast omtryckt 2004:88) föreskrifter om klassificering av slaktkroppar. Regler, broschyrer och videos som beskriver systemet kan beställas från Jordbruksverket.

Kontrollkravet från EU, EEG 344/91 art 3 punkt 2 är två oanmälda kontrollbesök per kvartal på större slakterier och ett per kvartal på små slakterier. De minsta slakterierna och renkontrollslakterierna besöks en gång per år.

3.2 Resultat och erfarenheter

3.2.1 Kontroll

Kontrollen har anpassats till EU:s minimikrav, två kontrollbesök per kvartal för de större slakterierna, 21 st, varav ett (Kristianstad) endast slaktar svin samt minst ett besök per år på mindre kontrollslakterier, 38 st, och renkontrollslakterier, 20 st. Kontrollerna kompletterades med besök på styckningsföretag har i kombination med ett noggrant klassificeringssystem resulterat i att klassificeringsverksamheten totalt kan sägas fungera mycket bra. Under året har förändringen i mjölkrasaveln mot köttfattigare slaktkroppar fortsatt. Den förändring av avräkningspriserna som gjorts för att stimulera produktion av slaktmogna slaktkroppar har dock inneburit att den sjunkande trenden för formklasser brutits. Ett visst intresse i seminaveln för förbättrad köttansättning har också börjat skönjas vilket borde vara till fromma för kornas hållbarhet.

Totala antalet kontrollbesök har under 2004 varit 327 st, varav 266 gällde nötkreatur med i medeltal 51 kontrollerade slaktkroppar per besök eller ungefär 3 % av totala antalet slaktade nötkreatur. 8 kontrollbesök har lett till vidare åtgärder som återbesök samt vidareutbildning av berörd klassificerare. Vid 116 inspektioner har fårslaktkroppar kontrollerats och vid 131 inspektioner har gris-slaktkroppar kontrollerats. 5 kontrollbesök har varit begärda kontroller och 12 arbetsdagar har använts för besök på styckningsanläggningar. Vid besöken har vid 102 tillfällen tagits extra protokoll som underlag för handjursstöds-kontroll. Under 2003 infördes noggrannare kontroll av putsningsrutiner. Sammanlagt under 2004 för nöt, får och gris har upprättats 102 putsningsprotokoll.

Funna avvikelser vid bedömning av klass (i procent och antal)

Nötkreatur

År 2004	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Tot
Avvikelse													
-3											0.1		
-2			0.1		0.1		0.1	0.1	0.1		0.1		
-1	6.4	7.5	6.0	5.8	8.3	8.1	7.7	7.6	7.1	6.3	6.7	6.1	7.0
0													
+1	9.1	9.2	8.4	9.5	7.4	8.4	8.0	8.0	7.9	10.1	9.8	7.9	8.7
+2											0.2		
+3	0.1	0.1									0.1		
Antal kontrollerade	1368	1267	1124	1083	1101	1319	817	1352	992	1270	898	914	13505

Funna avvikelser vid bedömning av fettgrupp (i procent och antal) Nötkreatur

År 2004 Avvikelse	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Tot
-3		0.2			0.3								
-2	0.1	0.7	0.1	0.1	0.7		0.2	0.1	0.1				0.2
-1	12.6	12.3	11.2	12.4	11.4	8.7	10.3	9.7	8.7	8.0	9.1	9.2	10.3
0													
+1	6.9	7.1	7.6	7.5	8.4	9.1	7.7	10.3	8.9	9.1	9.4	8.3	8.4
+2				0.1	0.1	0.1		0.1	0.1				
+3											0.1		
Antal kontrollerade	1368	1267	1124	1083	1101	1319	817	1352	992	1270	898	914	13505

3.2.1 Utbildning

Under året har 14 deltagare genomgått grundkurs 1, 107 deltagare gick den obligatoriska kursen för svinklassificerare. 10 nya klassificerare varav 1 för ren, 2 för svin och 7 för samtliga kategorier har godkänts under året. Medverkan vid informationsträffar främst för lantbrukare har tagit 6 arbetsdagar i anspråk.

3.2.2 EU-kontroll

Medverkan i EU:s klassificeringskommitté har omfattat cirka 16 arbetsdagar varav fyra för sammanträde i Bryssel och resten vid inspektionsresor till Danmark, Litauen och Polen. Peer Review-besök i nya medlemsländer har omfattat 5 arbetsdagar med besök i Rumänien. På EU-kommitténs uppdrag har Sverige också tagit emot besöksgrupper från Estland och Litauen för vidareutbildning i klassificeringsfrågor.

3.2.3 Utveckling

För att utveckla systemet har Jordbruksverket ett rådgivande branschråd, klassificeringsrådet, som under året har träffats två gånger. Därunder har en arbetsgrupp haft ett möte. Ett EU-projekt EUPIGCLASS med uppdraget att förbättra klassificeringsmetoderna för svinslaktkroppar har pågått under året. Ett projekt för att förbättra årsstatistiken pågår i samarbete med SLU. Nya terminaler för HGS-utrustningen har tagits fram och installerats på landets svinslaktlinjer.

Resultat från svenska kontrollstatistiken för svinslaktkroppar

Resultaten från analysen av kontrollrapporterna visar att klassificeringen med Hennessy Grading Probe har fungerat utan problem under hela 2004. Även om det inte går att verifiera resultaten för enskilda slaktkroppar finns inget som tyder på att skattningen av köttprocent skulle varierat i sådan omfattning att prissättningen påverkats. En noggrann förebyggande service av instrument, erfaren personal som genomför mätningarna och ett väl fungerande kontrollsystem skapar förutsättningarna för ett väl fungerande system.

De första erfarenheterna av den nya terminalen som tagits i bruk tyder på att klassificerarnas arbetsplats förbättrats. Statens jordbruksverks inspektörer kan på kontoret i Jönköping direkt följa klassificerarnas arbete. Samtliga klassificerade griskroppars mätvärden sänds varje natt till Jordbruksverket så att inspektörerna på morgonen efter varje slaktdag har tillgång till en sammanställning för varje klassificerare. Dessutom finns möjligheten för Jordbruksverket att följa mätningarna samtidigt som de utförs.

Tabell. De linjära måtten på ryggfettets och ryggmuskeln tjocklek samt beräknad köttprocent hos svinslaktkroppar 2004 och 1988

		Antal	Fettmått 1	Fettmått 2	Muskelmått	Köttprocent
2004	Hela Sverige	3247753	13,3	15,8	55,0	57,5
	<i>Slakteriomr.</i>					
	Norra	90 573	13,6	15,9	55,4	57,4
	Västra	935 038	13,2	15,6	54,8	57,6
	Östra	358 294	13,4	16,0	56,6	57,8
	Södra	1 863 848	13,3	15,9	54,8	57,4
	Medelvikt	86,0 kg				
	<i>Ägargrupper</i>					
	Förening	2 121 998	13,3	15,8	55,9	57,7
	Privat	1 125 755	13,4	15,8	53,4	57,1
1988	Hela Sverige	3 200 438*	15,1	17,2	49,6	55,0

Anm. Köttprocent 1988 har beräknats med nu aktuell ekvation

*Antal klassificerade med HGS-systemet

Godkända svinslaktkroppar rapporterade till SLAKT

2004 Galt		2004 Unggris	
<u>Region</u>	<u>Antal</u>	<u>Region</u>	<u>Antal</u>
Syd	988	Syd	3 640
Nord	43	Nord	71
Öst	418	Öst	1 493
Väst	507	Väst	1 658
Hela landet	1 956	Hela landet	6 872

2004 Sugga

Region	Antal	Kött%
Syd	32 232	57,6
Nord	1 571	56,4
Öst	6 733	57,0
Väst	17 598	58,4
Hela landet	58 134	57,7
Privat	17 646	57,5
Förening	40 488	57,8

2004 Unggalt

Region	Antal	Kött%
Syd	24 328	58,1
Nord	482	58,0
Öst	5 598	58,1
Väst	8 065	58,0
Hela landet	38 473	58,1
Privat	7 335	57,7
Förening	31 138	58,2

2004 Uingsugga

Region	Antal	Kött%
Syd	4 309	59,0
Nord	231	57,3
Öst	3 158	58,6
Väst	3 958	59,2
Hela landet	11 656	58,9
Privat	3 619	58,9
Förening	8 037	59,0